

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 10.5.2005
KOM(2005) 184 končno

SPOROČILO KOMISIJE SVETU IN EVROPSKEMU PARLAMENTU

Haaški program: Deset prednostnih nalog za naslednjih pet let

Partnerstvo za evropsko prenovo na področju svobode, varnosti in pravice

KAZALO

SPOROČILO KOMISIJE SVETU IN EVROPSKEMU PARLAMENTU Haaški program:	
Deset prednostnih nalog za naslednjih pet let, Partnerstvo za evropsko prenovo na področju svobode, varnosti in pravice.....	
	1
1.	Uvod.....
	3
2.	Akcijski načrt za izvajanje Haaškega programa: prenos političnih prednostnih nalog in spremljanje izvajanja.....
	3
2.1.	Politični mandat Haaškega programa.....
	3
2.2.	Haaški program in Ustava.....
	5
2.3.	Deset prednostnih nalog za naslednjih pet let: partnerstvo za evropsko prenovo.....
	5
2.4.	Izvajanje, ocenjevanje in prožnost
	11
3.	Opredelitev konkretnih ukrepov
	12
PRILOGA: HAAŠKI PROGRAM: DESET PREDNOSTNIH NALOG ZA NASLEDNJIH PET LET SEZNAM UKREPOV IN ČASOVNI RAZPORED ZA SPREJETJE	
	13

1. UVOD

Evropski svet je dne 4. in 5. novembra 2004 potrdil **Večletni haaški program** za krepitev območja svobode, varnosti in pravice.

Haaški program je naslednik **Programa iz Tampereja**, ki ga je Evropski svet potrdil med 15. in 16. oktobrom leta 1999. To je bil prvi večletni program za določitev prednostnih nalog za območje svobode, varnosti in pravice. Komisija je rezultate zadnjih petih let ocenila v svojem sporočilu z dne 2. junija 2004¹.

S Haaškim programom je zaznamovan konec nekega obdobja in začetek novega. Zato ni presenetljivo, da ta drugi večletni program temelji na pozitivnih izkušnjah preteklih petih let. Za izvajanje Haaškega programa je Evropski svet povabil Komisijo, da Svetu predloži akcijski načrt, v katerem se cilji in prednostne naloge programa spremenijo v konkretne ukrepe, vključujoč časovni razpored za sprejetje in izvajanje vseh ukrepov.

Ta **akcijski načrt** je sestavljen iz dveh delov. V prvem delu (poglavju 2) je pregled vseh perečih vprašanj in nekaterih pomembnih vidikov Programa. Med usmeritvami Programa je, med drugim, določenih **deset posebnih prednostnih nalog**, za katere Komisija meni, da bi si bilo treba v naslednjih petih letih intenzivno prizadevati. V drugem delu (poglavju 3) je priloga, v kateri so naštetni vsi konkretni ukrepi in dejavnosti za obdobje naslednjih pet let. Ta seznam natančno upošteva zgradbo Haaškega programa.

Prav tako je pomembno, da se ta akcijski načrt bere skupaj z drugimi načrti in strateškimi dokumenti v zvezi z vprašanji posebnih politik glede območja svobode, varnosti in pravice; naloga Komisije bo zagotoviti splošno skladnost teh pobud. Nekaj teh dokumentov je Komisija nedavno predložila (Akcijski načrt EU za boj proti drogam z dne 14. februarja 2005², ki je sledil novi evropski strategiji o drogah 2005–2012; Sporočilo o perspektivah razvoja vzajemnega priznavanja sodnih odločb v kazenskih zadevah in vzajemnega zaupanja ter sporočilo “Oblikovanje strateškega koncepta za boj proti organiziranemu kriminalu”).

Haaški program predvideva **vmesen pregled** Akcijskega načrta do 1. novembra 2006. Zato bo Komisija pravočasno predložila poročilo o napredku in o možnih prilagoditvah, potrebnih za Program.

2. AKCIJSKI NAČRT ZA IZVAJANJE HAAŠKEGA PROGRAMA: PRENOS POLITIČNIH PREDNOSTNIH NALOG IN SPREMLJANJE IZVAJANJA

2.1. Politični mandat Haaškega programa

Haaški program znova potrjuje pomen, ki ga Evropska unija daje območju svobode, varnosti in pravice, in ki ga Unija uvršča med svoje najpomembnejše prednostne naloge – ne samo zato, ker je med temeljnimi cilji Unije, ampak še zlasti zato, ker je v središču zanimanja državljanov.

Program določa **okvir in glavne cilje** za naslednjih pet let. Prizadeva si odgovoriti na pričakovanja državljanov, obravnava vse vidike politik, ki se nanašajo na območje svobode,

¹ “Območje svobode, varnosti in pravice: ocena programa Tampere in prihodnje usmeritve” - COM(2004) 401 z dne 2.6.2004.

² COM(2005) 45 z dne 14.2.2005.

varnosti in pravice, ter obravnava **splošne usmeritve** (temeljne pravice, izvajanje in ocenjevanje) in **posebne usmeritve**, osredotočene na (1) krepitev svobode³, (2) krepitev varnosti, (3) krepitev pravice ter (4) zunanje odnose. Sestavni del Haaškega programa je Evropska strategija o drogah 2005–2012, ki jo je Evropski svet potrdil decembra 2004.

Program predvideva strategijo o **zunanjih razsežnosti** politike Unije glede svobode, varnosti in pravice ter prosi Komisijo za predložitev te strategije v tesnem sodelovanju z generalnim sekretarjem Sveta/visokim predstavnikom. Strategija bi morala odražati posebne odnose Unije s tretjimi državami in regijami ter se osredotočiti na konkretne potrebe po sodelovanju PNZ z njimi. Komisija bo najprej predložila Sporočilo za pripravo strategije, ki dopolnjuje ta akcijski načrt.

Evropski svet “meni, da bi bilo treba upoštevati **finančne posledice** večletnega načrta za območje svobode, varnosti in pravice”. Očitno je eden od bistvenih predpogojev za doseg ciljev politike, ki so bili določeni, podprtje teh ciljev z zadostnimi finančnimi sredstvi. Komisija je 6. aprila 2005 predstavila tri okvirne programe o (1) solidarnosti in upravljanju migracijskih tokov, (2) varnosti in varovanju svoboščin ter (3) temeljnih pravicah in pravosodju⁴. Ti trije predlogi se popolnoma ujemajo z strateškimi prednostnimi nalogami iz Haaškega programa.

Ocena Programa iz Tampereja z dne 2. junija 2004, ki jo je pripravila Komisija⁵, in priporočilo, ki ga je sprejel Evropski parlament 14. oktobra 2004⁶, sta bila upoštevana v Haaškem programu, zlasti v zvezi z uvedbo postopka iz člena 251 Pogodbe ES (postopek soodločanja) za področja iz Naslova IV Pogodbe ES. Zaradi političnih spodbud Evropskega sveta je 22. decembra 2004 Svet lahko sprejel sklep, ki z dne 1. januarja 2005⁷ uvaja **soodločanje in glasovanje s kvalificirano večino** pri vseh ukrepih iz Naslova IV, razen pri tistih o zakonitem priseljevanju. To je prvi uspeh Haaškega programa. Okrepljena vloga Evropskega parlamenta ne pomeni samo boljše demokratične legitimnosti, temveč se tudi hitrost opravljanja dela lahko poveča z odpravo glasovanja s soglasjem.

Vendar Sklep Sveta z dne 22. decembra 2004, kakor je predvideno v členu 67 Pogodbe, ne vsebuje nobene določbe za prilagoditev pristojnosti Sodišča. Komisija še vedno meni, da je na tem področju, ki je tako tesno povezano s pravicami posameznikov, bistvenega pomena povečati dostop do Sodišča. Povečan dostop do Sodišča pri predhodnem odločanju je vprašanje, kateremu je treba nameniti posebno pozornost – kakor je razvidno v četrtem odstavku člena III-360 Ustave in v Haaškem programu – zaradi potrebe po zagotovitvi hitre obravnave takih primerov.

³ Treba je poudariti, da se pojem svobode nanaša na vse dele akcijskega načrta. V tem dokumentu pojem svobode odraža poseben pomen, ki ga ima ta pojem v Haaškem programu.

⁴ COM(2005) 122, 123 in 124 z dne 6.4.2005.

⁵ “Območje svobode, varnosti in pravice: ocena programa Tampere in prihodnje usmeritve” - COM(2004) 401 z dne 2.6.2004.

⁶ P6_TA(2004)0022, 14. oktober 2004, “Priporočilo Evropskega parlamenta Svetu in Evropskemu svetu o prihodnjem območju svobode, varnosti in pravice ter o ukrepih, potrebnih za krepitev njegove legitimnosti in učinkovitosti”.

⁷ Sklep Sveta 2004/927/ES z dne 22. decembra 2004 o uporabi postopka iz člena 251 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za določena področja iz Naslova IV tretjega dela te Pogodbe (Ur. l. L 396, 31.12.2004, str. 45).

2.2. Haaški program in Ustava

Haaški program odraža prizadevanja, izražena v Ustavi, ki naj bi ob upoštevanju nacionalnih ratifikacijskih postopkov začela veljati 1. novembra 2006 in prinesla pomembno spremembo obstoječih določb, ki urejajo območje svobode, varnosti in pravice, ter vključitev Listine o temeljnih pravicah. Novosti, ki izhajajo iz Ustave, se ne smejo uporabiti pred koncem ratifikacijskega obdobja. V skladu s tem se Komisija zavezuje, da bo opravila potrebno **pripravljalno delo**, tako da bo lahko ukrepala takoj po začetku veljavnosti Ustave.

2.3. Deset prednostnih nalog za naslednjih pet let: partnerstvo za evropsko preno

Pri pripravi Akcijskega načrta za izvajanje Haaškega programa je Komisija pripravila seznam ukrepov, h katerim poziva Program. Doseganje smelih ciljev Haaškega programa bi moralo biti zagotovljeno s skupnim prizadevanjem Sveta, Evropskega parlamenta in Komisije v okviru močnega in učinkovitega partnerstva.

V sklopu strateških ciljev, ki jih je zaradi krepitve območja svobode, varnosti in pravice Evropski svet že vključil v Haaški program in so v poglavju 3 (priloge) v skladu z vrstnim redom samega Haaškega programa že spremenjeni v konkretne ukrepe, je Komisija opredelila **deset prednostnih nalog**, v katere meni, da je treba v naslednjih petih letih predvsem usmeriti skupna prizadevanja. Vseh deset prednostnih nalog je enako pomembnih in vključujejo celoten niz ciljev Haaškega programa. Na ta način se bo dalo izogniti razpršitvi prizadevanj in zagotoviti, da bodo cilji Programa doseženi. Komisija tudi meni, da je na evropski ravni bistveno opredeliti dodatne koristi katere koli zakonodajne ali nezakonodajne pobude, ki se bo izvajala na območju svobode, varnosti in pravice, ob popolnem upoštevanju načela subsidiarnosti in izkoriščanju regulativnih mehanizmov ter izvedbi ocene vpliva pri glavnih predlogih, ki bodo predloženi.

Strateški cilji 2005–2009⁸ se izrecno nanašajo na oblikovanje partnerstva zaradi krepitve območja svobode, varnosti in pravice. V okviru ciljev (a) krepitve svobode, (b) krepitve varnosti (c) krepitve pravice se lahko povzame deset glavnih prednostnih nalog, ki jih je določila Komisija:

(1) Temeljne pravice in državljanstvo: priprava popolnoma oblikovanih politik

zagotoviti popolno oblikovanje spremljanja politik in spodbujanja spoštovanja temeljnih pravic za vse ljudi in politike za krepitev državljanstva;

(2) Boj proti terorizmu: prizadevati si za odziv v svetovnem merilu

osredotočiti se na različne vidike preprečevanja, pripravljenosti in odziva, da bi lahko nadalje krepili in po potrebi dopolnili zmogljivosti držav članic za boj proti terorizmu na ustreznih področjih, kakor so novačenje, financiranje, analiza tveganja, varovanje pomembne infrastrukture in obvladovanje posledic;

⁸ “Strateški cilji 2005–2009, Evropa 2010: partnerstvo za evropsko preno” - COM(2005) 12 z dne 26.1.2005.

- (3) *Skupno azilno območje: vzpostavitev učinkovitega usklajenega postopka v skladu z vrednotami in humanitarno tradicijo Unije*

prizadevati si za ustanovitev skupnega azilnega območja ob upoštevanju humanitarne tradicije in spoštovanju mednarodnih obveznosti Unije ter učinkovitosti usklajenega postopka;

- (4) *Upravljanje migracijskih tokov; določitev uravnoveženega pristopa*

opredeliti uravnovežen pristop za upravljanje migracijskih tokov z oblikovanjem skupne politike priseljevanja, ki obravnava zakonito priseljevanje na ravni Unije, ob nadaljnji krepitvi boja proti nezakonitemu priseljevanju, trgovini in tihotapljenju z ljudmi, zlasti z ženskami in otroki;

- (5) *Vključevanje: čim bolj povečati pozitiven vpliv priseljevanja na našo družbo in gospodarstvo*

oblikovati podporne ukrepe za pomoč državam članicam in pripraviti boljše politike o vključevanju zato, da se čim bolj poveča pozitiven vpliv priseljevanja na našo družbo in gospodarstvo ter prepreči osamitev in socialno izključenost skupnosti priseljencev. To bo prispevalo k razumevanju in dialogu med verstvi in kulturami na podlagi temeljnih vrednot Unije;

- (6) *Notranje meje, zunanje meje in vizumi: razvijanje celostnega upravljanja zunanjih mej za varnejšo Unijo*

nadalje razvijati celostno upravljanje zunanjih mej in skupne vizumske politike ob zagotavljanju prostega gibanja oseb (neposredne povezave);

- (7) *Zasebnost in varnost pri souporabi informacij: poiskati pravo ravnovesje*

poiskati pravo ravnovesje med zasebnostjo in varnostjo pri souporabi informacij organov kazenskega pregona in pravosodnih organov s podpiranjem in spodbujanjem konstruktivnega dialoga med vsemi zadevnimi strankami, da bi poiskali uravnovežene rešitve ob popolnem spoštovanju temeljnih pravic do zasebnosti in varstva podatkov ter načela o dostopnosti podatkov iz Haaškega programa;

- (8) *Organiziran kriminal: oblikovanje strateškega koncepta*

oblikovati in izvajati strateški koncept za boj proti organiziranemu kriminalu na ravni EU; v celoti uporabljati in naprej razvijati Europol in Eurojust;

- (9) *Civilno in kazensko pravo: zagotovitev učinkovitega evropskega območja pravice za vse*

zagotoviti evropsko območje pravice z omogočanjem učinkovitega dostopa do pravice za vse in izvrševanja sodb. Približevanje se bo nadaljevalo zlasti s sprejemanjem pravil, ki zagotavljajo visoko stopnjo varstva oseb, zaradi razvoja vzajemnega zaupanja in krepitve vzajemnega priznavanja, kar še vedno pomeni temelj pravosodnega sodelovanja. Izboljšanje materialnega pogodbenega prava EU;

(10) Svoboda, varnost in pravica: vzajemna odgovornost in solidarnost

dati praktičen pomen pojmu vzajemne odgovornosti in solidarnosti med državami članicami z zagotavljanjem ustreznih finančnih sredstev za uresničitev ciljev svobode, varnosti in pravice na najbolj uspešen način.

(1) Temeljne pravice in državljanstvo: priprava popolnoma oblikovanih politik

Temeljne pravice so bistvene vrednote Unije. Zagotovljeno mora biti popolno oblikovanje spremljanja politik in spodbujanje spoštovanja temeljnih pravic za vse ljudi ter politike za krepitev državljanstva.

Ustava postavlja posameznika v središče evropskega projekta z vključitvijo Listine o temeljnih pravicah ter z zagotovitvijo pristopa k Evropski konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

Poleg tega je treba nosilcem odločitev priskrbeti natančne in zanesljive podatke o spoštovanju temeljnih pravic v Uniji. Preoblikovanje Evropskega centra za nadzor nad rasizmom in ksenofobijo v popolnoma oblikovano **Agencijo za človekove pravice** bo naslednji pomemben element spodbujanja in varstva temeljnih pravic.

Med temi pravicami bo Komisija namenila posebno pozornost pravicam otrok zaradi njihovega varstva, kajti otroci med najbolj ranljivimi prebivalci. Ustava med cilje Unije izrecno vključi "spodbujanje in varstvo otrokovih pravic".

Poleg tega se bo Komisija v sodelovanju z državami članicami naprej prizadevala za boj proti nasilju nad ženskami in žrtvam zagotovila podporo.

Komisija se bo še naprej borila proti diskriminaciji v vseh oblikah. To bo vključevalo zagotovitev učinkovitega izvajanja in uveljavljanja protidiskriminacijske zakonodaje EU.

Posebno pozornost je treba nameniti varstvu osebnih podatkov, kar je priznано v Listini o temeljnih pravicah in v Ustavi kakor posebna temeljna pravica, ki se razlikuje od pravice do zasebnosti.

Državljanstvo Unije ima za posledico številne nadvse pomembne pravice, kakor so na primer prosto gibanje znotraj EU, diplomatsko in konzularno zaščito ali volilno pravico za Evropski parlament in lokalne volitve. Na vseh teh področjih so predvideni ukrepi za izboljšanje uporabe državljanskih pravic državljanov EU.

(2) Boj proti terorizmu: prizadevati si za odziv v svetovnem merilu

Na terorizem se je treba **odzvati v svetovnem merilu**. Pričakovanja, ki jih imajo državljani do Unije, se ne smejo spregledati in Unija jim mora ugoditi.

Pozornost je treba usmeriti na različne vidike preprečevanja, pripravljenosti in odziva, da bi lahko nadalje krepili, in po potrebi dopolnili zmogljivosti držav članic za boj proti terorizmu ter se posebno osredotočiti na novačenje, financiranje, analizo tveganja, varovanje pomembne infrastrukture in obvladovanje posledic.

Boj proti terorizmu zahteva **celosten in usklajen pristop**, ki bo zajemal širok sklop vprašanj, opredeljenih v Haaškem programu. Bistveno področje, ki mu mora Unija nameniti pozornost, je sodelovanje med različnimi pristojnimi organi držav članic, predvsem pri **izmenjavi informacij**, pomembnih za preiskavo terorističnih dejavnosti.

Izrednega pomena je tudi razumeti zapleten pojav terorizma v Evropi: proces indoktrinacije in **novačenja** ter vrsto okolja, ki omogoča sprejetje terorističnih idej in gibanj. Treba bi bilo nadaljevati s prizadevanji na področju **boja proti financiranju terorizma**.

Prizadevanja držav članic in EU mora dopolnjevati **zunanje sodelovanje**, sodelovanje s tretjimi državami v boju proti terorizmu, zlasti s finančno pomočjo za projekte boja proti terorizmu in projekte kadrovske in institucionalne krepitve kakor tudi z odpravljanjem korenin terorizma.

(3) *Skupno azilno področje: vzpostavitev učinkovitega usklajenega postopka v skladu z vrednotami in humanitarno tradicijo Unije*

Ustanovitev **skupnega evropskega azilnega sistema** je druga prednostna naloga. V naslednjih nekaj letih bo delo osredotočeno na **zaključek prve faze ocenjevanja pravnih sredstev** do leta 2007 in na predložitev pravnih sredstev in ukrepov iz **druge faze**, v kateri bo oblikovana skupna azilna politika, ki bo poskušala vzpostaviti **skupni postopek in enotni status oseb**, ki jim je bil podeljen azil ali subsidiarna zaščita pred koncem leta 2010.

Treba je okrepiti upravno sodelovanje med nacionalnimi službami držav članic in zagotoviti sredstva za sodelovanje držav članic pri obravnavi prošelj in sprejemanju državljanov tretjih držav. Haaški program je tudi nakazal potrebo po preučitvi možnosti za skupno obravnavo prošelj za azil.

Komisija začne razvijati **EU-regionalne programe zaščite in programe ponovnega naseljevanja**.

(4) *Upravljanje migracijskih tokov: določitev uravnoteženega pristopa*

Opredeliti je treba **nov uravnotežen pristop za upravljanje migracijskih tokov** v zvezi z zakonitim in nezakonitim priseljevanjem ter oblikovati skupno politiko priseljevanja, ki bo obravnavala položaj zakonitih priseljencev na ravni Unije, ob nadaljnji krepitvi boja proti nezakonitemu priseljevanju, trgovini in tihotapljenju z ljudmi, zlasti z ženskami in otroki.

Medtem ko odločitev o tem, koliko priseljencev iz tretjih držav lahko sprejme posamezna država članica kakor iskalce zaposlitve ali samozaposlitve, ostaja na nacionalni ravni, območje prostega gibanja zahteva **skupno politiko priseljevanja**, ki bo vključevala **postopke in merila za dovolitev vstopa** in omogočala varen pravni status ter zagotavljala sklop pravic za pomoč vključevanja sprejetih oseb. Poleg tega ima priseljevanje temeljno vlogo v gospodarstvih in družbah držav članic, kakor tudi v matičnih in tranzitnih državah, kar tudi opravičuje potrebo po skupnem pristopu, temelječem na racionalni uporabi priseljene delovne sile.

Človeški, družbeni in gospodarski **stroški nezakonitega priseljevanja** – ne samo v državah gostiteljicah, ampak tudi v matičnih in tranzitnih državah – so izredno visoki, tako da bodo potrebna pravila za postopke vračanja, čim prejšnja sklenitev sporazuma o ponovnem sprejemu in nadaljnje usklajevanje za boj proti tihotapljenju in trgovini z ljudmi. Spoštovanje pravic in dostojanstva državljanov tretjih držav, vključno s tistimi, ki so nezakonito v Uniji,

mora vedno ostati vodilno načelo politike EU. Zlasti pri ravnanju z osebami, s katerimi se trguje znotraj EU ali so namenjene v EU, je treba spoštovati njihov posebni položaj in standarde človekovih pravic.

Skupna politika priseljevanja ne sme biti omejena zgolj na politike sprejemanja in vračanja: uspešno upravljanje migracijskih tokov mora postati sestavni del in pomeniti tudi resno vlaganje v **odnose s tretjimi državami**, tako z matičnimi državami kakor tudi s tranzitnimi, zlasti z dajanjem pomoči in sodelovanju, ki je v vzajemnem interesu tretjih držav in Unije.

(5) Vključevanje: čim bolj povečati pozitiven vpliv priseljevanja na našo družbo in gospodarstvo

Za čim večje povečanje pozitivnega vpliva priseljevanja na našo družbo in gospodarstvo ter, kar je najbolj pomembno, za preprečevanje osamitve in socialne izključenosti skupnosti priseljencev, je treba podpirati in spodbujati države članice za vzpostavitev boljše politike vključevanja. Uspešna politika vključevanja mora prispevati k **razumevanju in dialogu med verstvi in kulturami**.

Vključevanje državljanov tretjih držav zahteva aktiviranje vrste glavnih politik, med drugim tudi zaposlovanja in izobraževanja.

Potreben je večji stik med nacionalnimi organi zaradi **izmenjave izkušenj in informacij** o vključevanju.

Potrebna je tudi vzpostavitev evropskega okvira o vključevanju, ki bi temeljil na skupnih načelih, potrjenih v Evropskem svetu, in ki bi zagotavljal spoštovanje vrednot EU ter podpiral nediskriminacijo.

(6) Notranje meje, zunanje meje in vizumi: razvijanje celostnega upravljanja zunanjih mej za varnejšo Unijo

Na območju, na katerem je prosto gibanje popolnoma zagotovljeno, so potrebna nadaljnja prizadevanja, ki bodo vodila k **celostnemu nadzoru dostopa do ozemlja** Unije, temelječemu na celostnem upravljanju zunanjih mej, skupni vizumski politiki in podprtemu z novimi tehnologijami, vključno z uporabo biometričnih identifikatorjev.

Po zadnji širitvi Unije bo prednostna naloga doseči prosto gibanje znotraj Unije in omogočiti popolno **ukinitvev nadzora oseb na notranjih mejah**. V skladu s tem sta bistvena vzpostavitev sistema SIS II in nemoten potek ocenjevanja, predviden v pristopnih pogodbah, ki bosta utrla pot novim državam članicam.

Pomemben korak pri **upravljanju zunanjih mej** je ustanovitev Agencije za upravljanje mej, ki bo odgovorna za usklajevanje in pomoč državam članicam pri nadzoru in kontroli zunanjih mej.

Razvoj učinkovite **vizumske politike** bo lažji zaradi vizumskega informacijskega sistema. Zaradi tega bo treba krepiti sodelovanje med državami članicami za ustanovitev **skupnih prijavnih centrov** za vizume, kar je prvi korak za prihodnjo **skupno evropsko konzularno službo**.

Drug pomemben element je vključitev biometričnih identifikatorjev v potovalne in identifikacijske dokumente, kar bo povečalo **varnost dokumenta**, hkrati pa bo zagotovilo

popolno spoštovanje temeljnih pravic. V nadalje bodo morale biti popolnoma izkoriščene možne sinergije med informacijskimi sistemi EU in nacionalnimi informacijskimi sistemi, temelječe na interoperabilnosti.

(7) Zasebnost in varnost pri souporabi informacij: poiskati pravo ravnovesje

Nedopustno bi bilo dopustiti, da bi učinkovito ohranjanje zakona in reda ter preiskave čezmejnega kriminala na območju prostega gibanja ovirali zamudni postopki izmenjave informacij.

Unija mora za opredelitev usklajenih rešitev spodbujati in krepiti konstruktiven dialog med vsemi zadevnimi strankami ob popolnem spoštovanju temeljnih pravic do zasebnosti in varstva podatkov, kakor tudi **načela dostopnosti** informacij.

Načelo dostopnosti, kakor je opredeljeno v Haaškem programu, predvideva, da bodo do informacij za namene pregona, ki jih potrebujejo organi ene od držav članic, organi druge države članice omogočili dostop pod določenimi pogoji. Komisija bo v ta namen predstavila predloge, vključno z možnostjo vzajemnega pregleda podatkovnih zbirk držav članic.

Na tem področju je treba poiskati **pravo ravnovesje med zasebnostjo in varnostjo** pri souporabi informacij med organi kazenskega pregona in pravosodnimi organi.

Zaradi varnosti v letalskem prometu in v protiteroristične namene je treba natančno preučiti tudi ravnovesje med zasebnostjo in varnostjo na področju izmenjave podatkov o letalskih potnikih

(8) Organiziran kriminal: oblikovanje strateškega koncepta

Na ravni EU bo oblikovan in izveden strateški koncept za boj proti organiziranemu kriminalu. V ta namen bo Komisija kmalu predložila **Sporočilo “Oblikovanje strateškega koncepta za boj proti organiziranemu kriminalu”**. To vključuje tudi ukrepe za izboljšanje poznavanja tega pojava in za krepitev preprečevanja, preiskovanja in sodelovanja pri organiziranem kriminalu v EU. Strategija mora kakor eno izmed svojih prednostnih nalog v zvezi s tem vprašanjem predvideti tudi okrepljeno sodelovanje s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami.

Za boj proti organiziranemu kriminalu je potrebno boljše sodelovanje med organi kazenskega pregona (policijo, pravosodjem, carino) ter popolnoma uporabljati in nadalje razvijati **Europol in Eurojust**. Prizadevanje za oblikovanje evropskega modela obveščanja je ena od bolj pomembnih nalog na tem področju, kar bo zahtevalo skupna prizadevanja držav članic, evropskih institucij in teles.

(9) Civilno in kazensko pravo: zagotovitev učinkovitega evropskega območja pravice za vse

Evropsko območje pravice ne predstavlja samo območja, na katerem se sodbe, izrečene v eni državi članici, priznajo in izvršujejo v drugih državah članicah, temveč je to območje, na katerem je zagotovljen **učinkovit dostop do pravnega varstva**, kar bi omogočilo pridobitev in izvrševanje **sodnih odločb**. V ta namen mora Unija predvideti ne samo pravila o sodni pristojnosti, priznavanju in o koliziji zakonov, temveč tudi ukrepe, ki **gradijo medsebojno zaupanje** med državami članicami in ustvarjajo **minimalne postopkovne standarde** ter zagotavljajo visoke standarde kakovosti pravosodnih sistemov, predvsem kar zadeva

pravičnost in spoštovanje pravice do obrambe. Vzajemno razumevanje se lahko pospeši s postopno vzpostavitvijo "evropske pravne kulture", h kateri poziva Haaški program, ki bi temeljila na **usposabljanju in povezovanju v mreže**. Potrebna je tudi usklajena strategija za odnose EU s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami.

Na področju **civilnega prava** je izrednega pomena dopolnitev programa glede **vzajemnega priznavanja** sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah. To bo vključevalo sprejetje zakonodajnih predlogov, ki jih je Komisija že predstavila ali bodo kmalu predstavljeni, in začetek posvetovanj za pripravo nove zakonodaje, ki še ni vključena v vzajemno priznavanje (na primer vprašanja glede družinske lastnine, dedovanja in oporok). Drugi pomemben vidik za obravnavo je izvrševanje sodnih odločb in vzajemno priznavanje javnih in zasebnih dokumentov. Kar zadeva materialno pogodbeno pravo, bo kakor instrument za izboljšanje skladnosti in kakovosti zakonodaje EU najkasneje leta 2009 sprejet skupni referenčni okvir (Common Frame of Reference–CFR).

Glede **kazenskega prava** sta približevanje in vzpostavitev minimalnih standardov več vidikov postopkovnega prava (na primer načelo *ne bis in idem*, ravnanje z dokazi ali sodbami *in absentia*) bistvena za **vzpostavitev vzajemnega zaupanja** in uresničevanje **vzajemnega priznavanja**. Glede slednjega mora biti uresničenih mnogo ukrepov za zagotovitev učinkovitega in pravočasnega ukrepanja organov kazenskega pregona (na primer vzajemno priznavanje nadzornih ukrepov brez odvzema prostosti pred sojenjem ali priznavanje in izvrševanje zapornih kazni) in, bolj splošno, za zamenjavo običajne vzajemne pomoči z novimi instrumenti, ki temeljijo na vzajemnem priznavanju. Eurojust bi moral biti obravnavan kot ključni dejavnik pri razvoju evropskega pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah. Njegovo vlogo je treba podpreti in popolnoma izkoristiti njegove možnosti na podlagi že pridobljenih izkušenj in v skladu z nadaljnjim razvojem. V skladu s tem bo tudi Komisija nadaljevala svoje prejšnje delo in pregledala možnosti, ki jih daje Ustava v zvezi z izboljšanjem zaščite finančnih interesov Unije.

(10) *Vzajemna odgovornost in solidarnost*

Noben od ciljev politike ne more biti dosežen brez **zadostnih finančnih sredstev** in Haaški program je med tema dvema elementoma vzpostavil jasno povezavo. Zato je Komisija aprila 2005 predložila tri okvirne programe, s katerimi bi pojmi **vzajemne odgovornosti in solidarnosti** med državami članicami dobili praktičen pomen, in sicer z revizijo vrste politike in finančnih instrumentov, ki lahko na najbolj učinkovit način uresničujejo cilje svobode, varnosti in pravice.

2.4. **Izvajanje, ocenjevanje in prožnost**

Kakor Haaški program tudi Komisija daje veliko pomembnost razsežnosti izvajanja in potrebi po vzpostavitvi mehanizmov, s katerimi se lahko ustrezno vrednoti in oceni izvajanje ukrepov v državah članicah na območju svobode, varnosti in pravice.

Ustava v členu III-260 predvideva sprejetje ukrepov, ki bi Komisiji in državam članicam omogočali **nepriistransko in objektivno ocenjevanje izvajanja politik Unije** na tem področju. Komisija bo v začetku leta 2006 predložila sporočilo, v katerem bo izpostavila glavne cilje in prihodnje mehanizme, in namerava predložiti predloge po začetku veljavnosti Ustave.

Medtem je Evropski svet Komisijo pozval, da **predloži letno poročilo o izvajanju** ukrepov EU ("preglednica dosežkov") in o tem obvesti Evropski parlament in nacionalne parlamente.

Tako bo omogočilo popolnejši pregled nad položajem politike o območju svobode, varnosti in pravice ter nad učinkovitim izvajanjem ukrepov, ki so jih sprejele države članice. Prva **preglednica dosežkov** bo predstavljena decembra 2005 in bo potrebovala aktivno udeležbo držav članic, ki bodo povabljene k rednemu poročanju o svojem napredku in izvajanju sprejetih ukrepov.

Poleg tega Evropski svet poziva Svet k **oblikovanju praktičnih metod za pospeševanje pravočasnega izvajanja** na vseh področjih politike: zahteva za oblikovanje načrtov za izvajanje na nacionalni ravni, zagotovitev ustrezne dolžine obdobja izvajanja in preučitev rednih poročil o napredku, ki jih sestavi Komisija.

Glede na splošno politično okolje na območju svobode, varnosti in pravice se lahko pojavijo nove politične prednostne naloge kot posledica nepričakovanih dogodkov, pogosto mednarodne narave in razsežnosti. Akcijski načrt mora biti prožen in prilagodljiv, zlasti dolgoročno, zato da omogoči vključitev novih prednostnih nalog, ki se lahko pojavijo v naslednjih letih. Ustava bo omogočila pomembno racionalizacijo pravnega in institucionalnega okvira. Tudi tu je Evropski svet menil, da je pomembno dopustiti nekaj prožnosti, in naložil **pregled** Haaškega programa.

3. OPREDELITEV KONKRETNIH UKREPOV

Haaški program od Komisije zahteva, da spremeni haaške cilje v konkretne ukrepe. Zato je v **prilogi k temu sporočilu** Akcijski načrt s seznamom glavnih **dejavnosti in ukrepov**, ki jih je treba izvesti v naslednjih petih letih, vključno s posebnim **sklopom rokov** za njihovo predložitev Svetu in Evropskemu parlamentu.

Po sprejetju sklepov iz Tampereja iz leta 1999 in Haaškega programa iz leta 2004 mora Evropski svet ohraniti svojo vodilno vlogo pri opredeljevanju strateških smernic in načrtovanju prihodnjih ukrepov na območju svobode, varnosti in pravice. Komisija poziva Svet k razpravi o tem sporočilu in o priloženem akcijskem načrtu zaradi potrditve pred Evropskim svetom junija 2005.

PRILOGA

HAAŠKI PROGRAM: DESET PREDNOSTNIH NALOG ZA NASLEDNJIH PET LET

SEZNAM UKREPOV IN ČASOVNI RAZPORED ZA SPREJETJE

1. SPLOŠNE USMERITVE

- **Vpeljava sistema za objektivno in nepristransko ocenjevanje izvajanja ukrepov EU na območju svobode, varnosti in pravice**

- Sporočilo in *predlog za vpeljavo ocenjevalnega mehanizma, kot je predvideno v III-260. členu Ustavne pogodbe (2006)*

1.1. Spoštovanje in aktivno spodbujanje temeljnih pravic

- ***Okvirni program „Temeljne pravice in pravosodje“ v okviru nove finančne perspektive (2005)***

- *Poseben program o državljanstvu in temeljnih pravicah (2007)*
- *Poseben program o boju proti nasilju (Daphne) ter preprečevanju drog in obveščanju o drogah (2007)*

- **Pristop Evropske unije k Evropski konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (*neuradne razprave se začnejo v letu 2005*)**

- ***Predlog za povečanje pristojnosti Evropskega centra za spremljanje rasizma in ksenofobije za preoblikovanje v Agencijo za človekove pravice (predlog v letu 2005)***

- Program Daphne II: delovni program 2006 (*2005*)
- Študija o preventivnih ukrepih za boj proti nasilju nad ženskami (*2006*)
- Sporočilo o varstvu otrokovih pravic (*2005*)

1.2. Evropska strategija o drogah

- **Akcijska načrta EU o drogah za obdobji 2005–2008 (*2005*) in 2009–2012 (*2009*)**

- Stalno ocenjevanje Akcijskega načrta EU o drogah za obdobje 2005–2008 (*letno*)
- Zelena knjiga o vlogi civilne družbe pri oblikovanju politike drog (*2006*)
- Poročilo o izvajanju in delovanju Okvirnega sklepa o trgovanju z drogami (*2007*)
- Poročilo o napredku in presoja vpliva Akcijskega načrta EU o drogah za obdobje 2005–2008 (*2008*)

- Sporočilo o Akcijskem načrtu EU o drogah za obdobje 2009–2012 (2009)

2. KREPITEV SVOBODE

2.1. Državljanstvo Unije

- Poročila o uporabi Direktiv 90/364, 90/365 in 93/96 o pravici do stalnega prebivališča za upokojence, študente in neaktivne osebe ter
 - Direktive 93/109/ES o pravici glasovanja na volitvah v EP, vključno z novimi državami članicami in, če je primerno, s predlogi za spremembo omenjene direktive (2005/2006)
 - *Predlog za pospeševanje diplomatske in konzularne zaščite (2006)*
 - *Predlog o določbah in pogojih, potrebnih za pobudo evropskih državljanov (2007)*
 - Proučitev možnih ukrepov za krepitev in povečanje pravic, določenih v določbah pogodb (člen 22 PES) v zvezi z državljanstvom (2008)
 - **Omogočiti državljanom EU in njihovim družinskim članom prosto gibanje znotraj Evropske unije pod podobnimi pogoji, kot jih imajo državljani države članice za gibanje oziroma spremembo stalnega prebivališča v svoji lastni državi.**
 - Nadzor prenosa, skladnosti in pravilne uporabe Direktive 2004/38/ES o prostem gibanju in prebivanju (2006)
 - Poročilo o uporabi Direktiv 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EGS o prostem gibanju in prebivanju (2006)
 - Poročilo o uporabi Direktive 2004/38/ES o prostem gibanju in prebivanju ter, če je primerno, predlogi za spremembo direktive (2008)
- ### 2.2. Azil, migracija in politika meja
- **Okvirni program „Solidarnost in upravljanje migracijskih tokov“ v okviru nove finančne perspektive (2005)**
 - *Vzpostavitev Sklada za zunanje meje (2007)*
 - *Vzpostavitev Integracijskega sklada (2007)*⁹
 - *Vzpostavitev Sklada za vrnitev (2007)*
 - *Prilagoditev Evropskega sklada za begunce (2007)*
 - **Skupna analiza migracijskih pojavov v vseh njihovih pogledih (okrepitev zbiranja, zagotavljanja, izmenjave in učinkovite uporabe najnovejših informacij in podatkov)**

⁹ Ta sklad bo dopolnjeval Evropski socialni sklad.

- Letna poročila o migracijski in azilni statistiki (*v pripravi*)
- Sprejetje Okvirne uredbe EU o zbiranju migracijskih in azilnih statističnih podatkov (2005)
- Zelena knjiga o prihodnosti Evropske migracijske mreže (2005)
- *Predlog vzpostavitve Evropskega centra za spremljanje migracije* (2006)

2.3. Skupen evropski azilni sistem

- Sprejetje Direktive o azilnih postopkih (2005)
- **Ocenjevanje pravnih sredstev prve faze**
 - Spremljanje prenosa in izvajanja sredstev prve faze (2005–2007)
- **Druga stopnja razvoja skupne azilne politike, vzpostavitev skupnega azilnega postopka in enotnega statusa za tiste, ki uživajo azil ali subsidiarno zaščito**
 - *Predlog o dolgoročnem statusu bivanja za begunce* (2005)
 - *Sredstva in ukrepi druge faze, ki jih je potrebno predložiti Svetu in Evropskemu parlamentu (sprejetje pred koncem leta 2010)*
- **Vzpostavitev struktur, ki vključujejo nacionalne azilne službe držav članic, za spodbujanje sodelovanja (*Sporočilo – 2005*)**
- **Študije o posledicah skupnega obravnavanja vlog za azil**
 - Študija o skupnem obravnavanju vlog za azil znotraj Unije (2006)
 - Študija, vodena v tesnem posvetovanju z Visokim komisariatom Združenih narodov za begunce (UNHCR), o skupnem obravnavanju vlog za azil zunaj ozemlja EU (2006)
- ***Vzpostavitev Evropskega urada za podporo za vse oblike sodelovanja med državami članicami v zvezi s Skupnim evropskim azilnim sistemom (po vzpostavitvi skupnega azilnega postopka in na osnovi ocene)***
- ***Vzpostavitev Evropskega sklada za begunce (ERF) za obdobje 2005–2013 za pomoč državam članicam pri obravnavanju vlog za azil in sprejemanju določenih kategorij državljanov tretjih držav***
 - Končno poročilo o **Evropskem skladu za begunce** (2005)
 - *Predlog za spremembo Odločbe o Evropskem skladu za begunce za pomoč državam članicam pri sprejemanju določenih kategorij državljanov tretjih držav* (2005)
 - Odobritve večletnega nacionalnega načrtovanja programov **Evropskega sklada za begunce** (2005, 2008 in 2011)

- *Prilagoditev Evropskega sklada za begunce (2007)*

2.3.1. Zakonita migracija, vključno s postopki za sprejem

- **Razvoj politike o zakoniti migraciji**

- Ocena in spremljanje prenosa ter izvajanja prvostopenjskih direktiv o zakoniti migraciji (2005–2011)
- Razprava o Zeleni knjigi na temo gospodarske migracije (2005)
- Predstavitev Načrta politike o zakoniti migraciji, vključno s postopki sprejema, na podlagi izida javnega posvetovanja o Zeleni knjigi na temo gospodarske migracije (2005)

2.3.2. Vključevanje državljanov tretjih držav

- **Vzpostavitev usklajenega evropskega okvira za vključevanje**

- Sporočilo o usklajenem evropskem okviru za vključevanje (2005)

- **Spodbujanje k strukturirani izmenjavi izkušenj in informacij o vključevanju¹⁰**

- Upravljanje pripravljalnih ukrepov INTI (2005–2006)
- Letna poročila o priseljevanju in vključevanju (2005, v pripravi)
- Priročnik o vključevanju (*druga izdaja 2006, v pripravi*)
- Razvoj spletne strani na internetu (2006)
- *Vzpostavitev Integracijskega sklada (2007)*

2.3.3. Boj proti nezakonitemu priseljevanju

- Prispevek k upravljanju povezovalnih mrež priseljevanja v ustreznih tretjih državah (2005, v pripravi)
- Letno poročilo o skupni politiki o nezakoniti migraciji (2005, v pripravi)
- Sprejetje Odločbe Komisije za vzpostavitev varnega spletnega informacijskega omrežja za migracijske službe držav članic (ICONET) (2005)
- *Predlog za sklep in podpis Konvencije Sveta Evrope o ukrepih proti trgovini z ljudmi (CAHTEH) (2005)*

- **Vzpostavitev učinkovite politike odstranjevanja in vrnitve, ki temelji na skupnih standardih in tesnejšem sodelovanju ter medsebojni tehnični podpori**

¹⁰ Poleg tega se izvajajo dopolnilne dejavnosti v okviru evropske strategije zaposlovanja in procesa socialnega vključevanja.

- *Predlog o postopkih vrnitve (2005)*
- *Začetek pripravljanih ukrepov za finančno podporo pri upravljanju vrnitve (2005)*
- *Imenovanje posebnega predstavnika Komisije za skupno politiko ponovnega sprejema (2005)*
- *Sklenitev sporazumov Skupnosti o ponovnem sprejemu in upravljanje obstoječih sporazumov (pravočasno)*
- *Vzpostavitev Sklada za vrnitev (2007)*

2.3.4. Zunanja razsežnost azila in migracije

- **Sodelovanje s tretjimi državami pri upravljanju migracije in azila**

- *Sporočilo o migraciji in razvoju (2005)*
- *Popravljen različica referenčnega dokumenta programa AENEAS za leto 2006, za obdobje 2004–2006 (2005)*
- *Zaključek vključevanja migracije v državne in regionalne strategije za vse ustrezne tretje države (2005)*

- **Razvoj EU-regionalnih programov zaščite**

- *Akcijski načrt za EU-regionalne programe zaščite, vključno s programi EU za preseljevanje (2005)*
- *Začetek pilotnih programov zaščite (2005)*

- **Okrepljeno sodelovanje s tranzitnimi državami, da se tem državam omogoči boljše upravljanje migracije in poskrbi za ustrezno zaščito beguncev**

- *Poročilo o napredku in rezultatih v zvezi z azilom in migracijo v okviru evropske sosedске politike (2005)*

2.3.5. Upravljanje meja, biometrični podatki, informacijski sistemi in vizumska politika

- **Ukinitev nadzora oseb na notranjih mejah**

- *Predlog o pravnih instrumentih SIS II (2005)*
- *Začetek ocenjevanja izvajanja pravnega reda Skupnosti, ki ni povezan s SIS II, v novih državah članicah (2006)*
- *Ocenjevanje pravnega reda Skupnosti, povezanega s SIS II, v novih državah članicah (potem, ko bo SIS II dejaven – 2007)*
- *Sprejetje Odločbe Sveta o ukinitvi nadzora na mejah z in med novimi državami članicami (2007)*

- *Predlog za dopolnitev sedanjega schengenskega ocenjevalnega mehanizma z nadzornim mehanizmom (kakor hitro bo ukinjen nadzor oseb na notranjih mejah novih držav članic) (2007–2008)*
- **Vzpostavitev integriranega sistema upravljanja zunanjih meja**
 - *Predlog za vzpostavitev skupin nacionalnih strokovnjakov za podporo državam članicam pri kontroli in nadzoru zunanjih mej v okviru Agencije za upravljanje mej (2005)*
 - *„Priročnik za mejne straže” (po sprejetju zakonika Skupnosti o pravilih, ki upravljajo gibanje oseb čez mejo)*
 - *Predlog o izvršilnih pooblastilih, prenesenih na uradnike držav članic, ki delajo na zunanjih mejah druge države članice (2006)*
 - *Poročilo o oceni Agencije za zunanje meje, vključno s pregledom nalog Agencije in ovrednotenje, če naj bi se ukvarjala z drugimi vidiki upravljanja meja (vključno z oceno delovanja skupin nacionalnih strokovnjakov in izvedljivostjo sistema evropskih mejnih straž) (2007)*
 - *Vzpostavitev Sklada za zunanje meje (2007)*
- **Delna uporaba schengenskega pravnega reda**
 - *Sprejetje Odločbe Sveta o delnem izvajanju schengenskega pravnega reda s strani Irske (2005)*
 - *Sprejetje Odločbe Sveta o delnem izvajanju schengenskega pravnega reda (SIS) s strani Združenega kraljestva (2005)*
- **Skladen pristop in usklajene rešitve EU pri biometričnih identifikatorjih in podatkih**
 - *Predlog za spremembo Skupnih konzularnih navodil, ki zadevajo standarde in postopke za preverjanje biometričnih podatkov, vključno z obvezo zagotavljanja takih podatkov in navedbo izjem od te obveze (2005)*
 - *Priprava za razvoj minimalnih standardov za nacionalne osebne izkaznice (od leta 2005 dalje)*
 - *Priprava za razvoj minimalnih standardov za posebne osebne izkaznice sektorjev, če je primerno (od leta 2005 dalje)*
 - *Vključitev biometričnih identifikatorjev v potovalne dokumente, vizume, dovoljenja za bivanje, potne liste državljanov EU in informacijske sisteme (2006)*
 - *Sporočilo o poglobljenih sinergijah med SIS II, VIS in Eurodac (2006)*

- **Vizumska politika, vključno z razvojem Vizumskega informacijskega sistema (VIS)**
 - Srečanja s tretjimi državami s pozitivnega seznama vizumov, da se za državljane držav članic zagotovi potovanje brez vizuma v vse te tretje države (*v pripravi, povezano s pregledom seznama vizumov*)
 - *Predlogi v zvezi s potrebnimi spremembami za nadaljnje izboljšanje vizumske politike in vzpostavitev skupnih prijavnih centrov za vizume (2005)*
 - Reden pregled seznama vizumov (Uredba 539/2001) (*redno*)
 - *Predlog o poenostavitvi vizumskih postopkov za člane olimpijske družine – Torino 2006 (2005)*
 - Poročilo o izvajanju Uredbe 1295/2003 „o poenostavitvi vizumskih postopkov za člane olimpijske družine – Atene 2004“ (2005)
 - *Predlog o spremembi Skupnih konzularnih navodil o pristojbinah za vizume (2005)*
 - Delovni program ARGO (2005 in 2006)
 - *Predlogi za tranzit: enostransko priznavanje schengenskih dokumentov s strani novih držav članic/priznavanje švicarskih dovoljenj za bivanje s strani držav članic (2005)*
 - Priporočilo za pogajalske smernice za Sporazume o odpravi vizumske obveznosti med ES in tretjimi državami o pogojih za prosto gibanje znotraj Unije za obdobje med tremi in šestimi meseci (2005)
 - Sprejetje predloga za vzpostavitev režima obmejnega prometa (2005)
 - Poročilo o delovanju tranzitne sheme za Kaliningrad (2005)
 - Vir za Kaliningrad¹¹ (2005–2006)
 - Schengenski vir za sedem držav članic (2005 in 2006)
 - Posebna priporočila za pogajalske smernice o poenostavitvi vizumskih postopkov s tretjimi državami v smislu politike ES o ponovnem sprejemu, kjer je to mogoče in na osnovi vzajemnosti, za razvoj pravega partnerstva pri vprašanjih upravljanja migracij (2005–2009)
 - *Predlog za spremembo Skupnih konzularnih navodil o lokalnem konzularnem sodelovanju (2006)*
 - *Predlog o pregledu Skupnih konzularnih navodil (2006)*

¹¹ Vir za Kaliningrad se bo nadomestil s posebnimi določbami v okviru predlaganega Sklada za zunanje meje za obdobje 2007–2013 kot del okvirnega programa „Solidarnost in upravljanje migracijskih tokov“.

- Tehnično izvajanje VIS, najprej s funkcijami obdelave alfanumeričnih podatkov in fotografij (2006) in potem funkcijami za biometrične podatke (2006)
- *Predlog o ustanovitvi Skupnih konzularnih služb* (2007)

3. KREPITEV VARNOSTI

- ***Okvirni program „Varnost in varovanje svoboščin“ v okviru nove finančne perspektive (2005)***

- *Poseben program o „Preprečevanju in boju proti kriminalu“* (2007)
- *Poseben program o „Preprečevanju, pripravljenosti in upravljanju posledic terorizma“* (2007)

3.1. Izmenjava informacij med organi kazenskega pregona in sodnimi organi, in istočasno doseganje pravega ravnotežja med zasebnostjo in varnostjo

- *Predlog o hranjenju podatkov, obdelanih v povezavi z zagotavljanjem javnih storitev za elektronsko komunikacijo za odkritje, preiskavo in preganjanje kaznivih dejanj* (2005)

- **Opredelitev ustrezne zaščite in učinkovitih pravnih sredstev za prenos osebnih podatkov v okviru policijskega in sodnega sodelovanja v kazenskih zadevah**

- **Izvajanje načela dostopnosti za izmenjavo informacij o kazenskem pregonu**

- *Predlog o vzpostavitvi načela dostopnosti povezanih informacij s kazenskim pregonom* (2005)
- *Predlog o ustrezni zaščiti za prenos osebnih podatkov za namen policijskega in sodnega sodelovanja v kazenskih zadevah*
- *Predlog, ki zadeva skupen pristop EU, za uporabo podatkov potnikov za varnost meja in letalstva ter druge namene kazenskega pregona* (2005)
- *Predlog o dostopu organov kazenskega pregona do VIS* (2005)
- *Razvoj povezav med SIS II in informacijskim sistemom Europol* (2007)
- *Skupen pregled sporazuma o evidenci imen letalskih potnikov (PNR) z ZDA* (2005)
- *Zaključek pogajanj sporazumov o evidenci imen letalskih potnikov s Kanado in Avstralijo* (2005) ter drugimi državami, v kolikor potrebno
- *Določitev mednarodnih smernic, ki zagotavljajo visoko stopnjo varovanja zasebnosti za dostop do podatkov letalskih potnikov v okviru Mednarodne organizacije civilnega letalstva (ICAO)*
- *Predlog o medsebojnem posvetovanju glede podatkovnih baz DNA* (2005)

- *Predlog omedsebojnem posvetovanju glede podatkovnih baz prstnih odtisov (2007)*
- *Predlog za splošno strukturo Skupnosti o sodnih/polijskih podatkovnih bazah (2008)*

3.2. Terorizem

- **Vzpostavitev usklajenega celostnega pristopa za boj proti terorizmu**

- Nadaljnje ukrepanje po pilotnem projektu za žrtve terorizma (2006)
- Okrepitev sodelovanja med organi kazenskega pregona za boj proti terorizmu z določitvijo posebne kontaktne točke v vsaki državi članici, ki bo imela dostop do vseh ustreznih podatkov in znanja v zvezi s terorističnimi dejavnostmi, ki vključujejo osebe, skupine ali subjekte, navedene v prilogi skupnega stališča 2001/931/SZVP (2005)
- *Ustanovitev Evropske mreže za kazenski pregon (LEN) za boj proti terorizmu (2005)*
- Sporočilo o večji varnosti eksplozivov, opreme za izdelavo bomb (2005)
- Drugo poročilo o terorizmu (2005)
- Sporočilo o nasilni radikalizaciji (2005) in nadaljnje ukrepanje, v kolikor je to potrebno (2007)
- *Predlog za preprečevanje zlorab dobrodelnih organizacij v namen financiranja terorizma (2006)*
- Sporočilo o rezultatih mehanizma medsebojnega ocenjevanja glede terorizma v 25 državah članicah (2006/2007)
- Določitev potrebe in obsega pravnih sredstev za zagotovitev, da lahko vse države članice preventivno zamrznejo premoženje določenih oseb v skladu s posebnimi priporočili Projektne skupine za finančno ukrepanje (2007)
- Prispevek k tekočemu delu o zmanjševanju proizvodnje in širitve kemičnega, jedrskega in biološkega orožja (2007)
- *Vzpostavitev posebnega programa o „Preprečevanju, pripravljenosti in upravljanju posledic terorizma“ (2007)*

- **Pregled in prilagoditev zakonodaje Skupnosti vzporedno z ukrepi, ki jih je treba sprejeti z namenom boja proti terorizmu**

- Drugo poročilo, ki temelji na členu 11 Okvirnega sklepa Sveta z dne 13. 6. 2002 o boju proti terorizmu (2005)

3.3. Preprečevanje in boj proti organiziranemu kriminalu

- Sporočilo o razvoju strateškega koncepta za boj proti organiziranemu kriminalu (2005)
- *Vzpostavitev posebnega programa o „Preprečevanju in boju proti kriminalu“ (2007)*
- **Izpopolnitev znanja o organiziranem kriminalu ter okrepitev zbiranja in analize informacij**
 - Sporočilo o akcijskem načrtu – Kriminalna statistika EU (2005)
 - Delovni dokument osebja Komisije o kazenskem pregonu na podlagi obveščanja o kriminalu (2005)
 - Priporočila za standardno metodologijo za odkrivanje šibkih točk pri preprečevanju kriminala (2007)
 - Predstavitev poročila o evropskem kriminalu (2007)
- **Okrepljeno preprečevanje organiziranega kriminala**
 - Oblikovanje zakonodaje, ki ne bi dopuščala zlorab, in vključevanje ukrepov za preprečevanje kriminala v proizvode in storitve (2005)
 - Poročilo o rezultatih študije na podlagi Resolucije Sveta v letu 2001 o prispevku civilne družbe pri iskanju pogrešanih ali spolno zlorabljenih otrok (2005)
 - Akcijski načrt o zasebno-javnih partnerstvih za varovanje javnih organizacij in zasebnih podjetij pred organiziranim kriminalom (2006)
 - Izboljšanje evropskega usklajevanja in sodelovanje med enotami za boj proti kriminaliteti visoko razvite tehnologije v državah članicah in z zasebnim sektorjem (Obveščevalna mreža o kibernetiki kriminaliteti), vključno z razvojem priročnika o evropski kibernetiki kriminaliteti (2006)
 - Sporočilo o kibernetnem kriminalu in kibernetiki varnostni politiki (2006)
- **Antikorupcijski ukrepi:**
 - Razvoj kodeksa ravnanja o etiki in integriteti javnih uslužbencev (2007)
 - *Predlog za uvedbo določenih dolžnosti uradnikov v zvezi s poročanjem o podkupovanju in razkritje premoženja in poslovnih interesov (2008)*
- **Krepitev orodij za obravnavanje finančnih vidikov organiziranega kriminala**
 - Pobude za večjo uporabo finančne preiskave kot tehnike kazenskega pregona in za vzpostavitev skupnih minimalnih standardov usposabljanja (2005–2007):
 - Skupen niz standardov usposabljanja v finančnem preiskovalnem znanju (2005)

- Priporočilo za Memorandum o soglasju glede povratne informacije obveščevalnih finančnih služb poročevalnim organom o sumljivih poročilih o transakcijah (2006)
 - Priporočilo in/ali predlog za povečanje transparentnosti pravnih oseb za zmanjšanje dovzetnosti za infiltracijo s strani organiziranega kriminala (2006)
 - Spodbujanje k vzpostavitvi obveščevalnih enot za kriminalne zadeve v državah članicah EU (trajno)
 - Proučevanje standardov za vračilo zaseženih ali izgubljenih sredstev kot nadomestilo oziroma povrnitev identificiranim žrtvam kriminala ali dobrodelnim organizacijam (2008)
- **Izpopolnitev zakonodaje in pregled obstoječih pravnih sredstev, kjer potrebno**
 - *Zakonodajni paket o boju proti ponarejanju (2005)*
 - Sporočilo o trgovini z ljudmi (2005)
 - *Pregled in, kjer primerno, nadaljnji razvoj sedanje zakonodaje o trgovini z ljudmi, na primer z namenom pospeševanja javno-zasebnega sodelovanja, usklajevanja na ravni EU in vključevanju Europolu (2006)*
 - *Pregled in, kjer primerno, nadaljnji razvoj pravnega okvira za preprečevanje in boj proti trgovini s človeškimi organi, tkivi in celicami (2006)*
 - *Pregled in, kjer primerno, krepitev sedanje zakonodaje o zaplembi sredstev, pridobljenih s kaznivim dejanjem, z ali brez kazenske obsodbe (2007)*
 - Primerjalna študija za ocenitev potrebe po instrumentih za boj proti dejavnostim organiziranega kriminala, povezanega z davčno utajo znotraj držav članic EU in državah pristopnicah ter državah kandidatkah (2005)
 - *Predlog za približevanje zakonodaje v kazenskih zadevah, zlasti v zvezi s sestavnimi elementi kazni na področju davčne goljufije ali standardi glede najboljših praks, v namen izboljšanja sodelovanja v kazenskem pregonu v boju proti organizirani davčni goljufiji (2007)*
 - *Predlog o kraji identitete in ukrepih za upravljanje identitete, vključno s podatkovno bazo osebnih dokumentov (2007)*
 - Študija in raziskava v namen nadaljnega približevanja zakonodaje, na primer na področjih nedovoljene trgovine z orožjem, izsiljevanja in oderuštva (2008)
 - **Izboljšanje spremljanja in ocenjevanja**
 - Drugo poročilo, ki temelji na členu 6 Okvirnega sklepa Sveta z dne 26. junija 2001 o pranju denarja, identifikaciji, sledenju, zamrznitvi, zasegu in zaplembi pripomočkov za kazniva dejanja in premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem (2005)

- Drugo poročilo, ki temelji na členu 14 Okvirnega sklepa Sveta z dne 28. maja 2001 o boju proti goljufiji in ponarejanju v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi (2005)
- Poročilo o izvajanju Okvirnega sklepa „Korupcija v zasebnem sektorju“ (2005)
- Poročilo o izvajanju Okvirnega sklepa z dne 27. 1. 2003 o kazenskoopravnem varstvu okolja (2005)
- Poročilo o izvajanju Okvirnega sklepa o zaplembi premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, pripomočkov za kazniva dejanja in lastnine (2007)
- Ocena glede izvajanja carinskega sodelovanja držav članic (Neapeljska konvencija II) (2008)
- Ocena glede antikorupcijske politike držav članic (2009)
- Ocena glede ukrepov za boj proti finančnemu kriminalu (2010)

3.4. Sodelovanje med policijo in carino

- Izvajanje delovnega programa o carinskem sodelovanju, ki ga je Svet JAI odobril dne 30. 3. 2004 skladno z Resolucijo Sveta z dne 2. 10. 2003 o strategiji za carinsko sodelovanje (2004–2006)
- Sporočilo o boju proti nedovoljeni čezmejni trgovini omejenega ali prepovedanega blaga (2007)
- *Predlog o Europolu, vključno z vlogo Evropskega parlamenta in nacionalnih parlamentov, ki preverjajo dejavnosti Europa (najpozneje do 1. januarja 2008)*
- Določitev politike o odnosu med Europolom in Eurojustom (najpozneje do leta 2008)
- Določitev vloge varnostnega odbora (COSI) (najpozneje do 1. januarja 2008)

• Izpopolnitev sodelovanja organov kazenskega pregona in

• razvoj schengenskega pravnega reda v zvezi s čezmejnimi operativnim policijskim sodelovanjem

- *Predlog o izboljšanju sodelovanja organov kazenskega pregona, zlasti na notranjih mejah med državami članicami (2005)*
- Sporočilo in predlog za Direktivo o izboljšani varnosti prevoza in povečani varnosti z oblikovanjem območja policijskega in sodnega sodelovanja o vseevropskem prometnem omrežju (2005)
- *Posodobitev priročnika SIRENE (2005)*
- *Predlog o dostopu organov kazenskega pregona do VIS (2005)*

- *Razvoj povezav med SIS II in informacijskim sistemom Europol (2007)*
- Skupna pravila za standarde kakovosti (policijska etika, programi spremljanja) v zvezi s policijo (2008)
- Usklajevanje standardov kakovosti sodnih laboratorijev (2008)
- **Sistematični izmenjevalni programi za organe kazenskega pregona**
 - Sprejetje predloga, namenjenega vzpostavitvi CEPOL (Evropska policijska akademija), kot telesa Unije (2005)
- **Izboljšanje operativnega sodelovanja med organi kazenskega pregona ene države članice z drugo državo članico**
 - Uvedba krajših skupnih operacij carine in policije in/ali skupnih multidisciplinarnih ekip (*trajno*)
 - Uvedba minimalnih standardov za uporabo preiskovalnih tehnik med različnimi območji pristojnosti (2006)
 - Vodič najboljših praks za spodbujanje in širitev uporabe posebnih oblik sodelovanja za carinske uprave, kot to predvideva Neapeljska konvencija II (2007)
 - Izboljšanje evropskega sodelovanja med antikorupcijskimi telesi z vzpostavitvijo mreže med antikorupcijskimi organi (vključno s policijo, sodiščem, tožilstvom in carino) na ravni EU in na transnacionalni ravni (2008)

3.5. Krizno upravljanje znotraj Evropske unije

- Odločba Komisije o vzpostavitvi varnostnega sistema splošnega hitrega opozarjanja (ARGUS) in kriznega centra Komisije za usklajevanje obstoječih sistemov opozarjanja (2005)
- *Predlog za vzpostavitev omrežja opozorilnih informacij o kritični infrastrukturi (CIWIN) (2005)*
- Načrt o zaščiti kritičnih infrastruktur (2005)
- **Integrirani postopki kriznega upravljanja EU (izvajano od 1. julija 2006)**

3.6. Splošno preprečevanje kaznivih dejanj

- Razvoj Evropske mreže za preprečevanje kriminala (2005)

4. KREPITEV PRAVICE

- Glej tudi *okvirni program „Temeljne pravice in pravosodje“ v okviru nove finančne perspektive (2005)*
 - *Poseben program o pravosodnem sodelovanju v civilnih in gospodarskih zadevah (2007)*

- *Poseben program o pravosodnem sodelovanju v kazenskih zadevah (2007)*

4.1. Krepitev zaupanja in medsebojno zaupanje

- **Okrepljeno sodelovanje**

- Podpora Unije omrežjem sodnih organizacij in institucij (*trajno*)
- Nadaljevanje razvoja spletne strani Evropske pravosodne mreže in podatkovnih baz o sodni praksi evropskih instrumentov (*trajno*)
- Stalno posodabljanje in izboljševanje Evropskega sodnega atlasa (*trajno*)
- Letno praznovanje Evropskega dneva civilnega sodstva (*trajno*)

- **Ustanovitev „Evropske sodne kulture“**

- Ocena kakovosti sodstva (*Sporočilo – 2006*)
- Sporočilo Komisije o sodnem usposabljanju v EU (*2005*), nadaljevanje pilotnega projekta za izmenjavo sodnikov (*2005*) in pripravljane akcije (*2006*)
- *Vzpostavitev učinkovitega evropskega omrežja za usposabljanje sodnih organov za civilne in kazenske zadeve, na podlagi obstoječih struktur (2007)*

- **Razvoj povezovanja v omrežja sodnih organizacij in institucij**

- Poročilo o delovanju Evropske pravosodne mreže v civilnih in gospodarskih zadevah (*2005*) ter predlog za spremembo, kjer je to ustrezno (*2006*)
- Delavnice EU za spodbujanje sodelovanja med pravniki z namenom ugotavljanja najboljših praks (*2006*)

- **Skladnost in boljša kakovost zakonodaje EU**

- *Predlog za spremembo Uredbe 1348/2000 o vročanju sodnih in zunajsodnih pisanj v civilnih ali gospodarskih zadevah v državah članicah*
- Poročilo o uporabi Uredbe št. 1206/2001 o pridobivanju dokazov in predlog za spremembo, kjer je to ustrezno (*2006*)
- Poročilo o uporabi Uredbe „Bruselj I“ Uredbe (*2007*) in predlog za spremembo, kjer je to ustrezno (*2009*)
- Končno poročilo o raziskavi, vključno z osnutkom skupnega referenčnega okvira (*2007*)
- Sprejetje skupnega referenčnega okvira (CFR) v pogodbenem pravu EU (*najkasneje v letu 2009*)

4.2. Sodno sodelovanje v kazenskih zadevah

- *Vzpostavitev posebnega programa o pravosodnem sodelovanju v kazenskih zadevah (2007)*

- **Nadaljevanje izvajanja načela vzajemnega priznavanja:**

- Sporočilo o vzajemnem priznavanju odločitev v kazenskih zadevah in okrepitev vzajemnega zaupanja med državami članicami (2005)
- Bela knjiga o izmenjavi podatkov o obsodbah in učinkovanje teh obsodb v EU (2005)
- *Predlog o upoštevanju obsodb v državah članicah Evropske unije v okviru novih kazenskih postopkov (2005)*
- *Predlog o posredovanju podatkov o kazenskih obsodbah državi članici, v kateri ima obsojeni državljanstvo, ter hranjenju teh podatkov (2005)*
- Sporočilo o ustanovitvi indeksa nedržavljanov EU, ki so bili obsojeni v državi članici EU (2005)
- *Pobuda za evropski nalog za izvršbo in premestitev obsojenih oseb med državami članicami EU (2005)*
- *Predlog o vzajemnem priznavanju nadzornih ukrepov brez odvzema prostosti pred sojenjem (2005)*
- Sporočilo o izključitvi (2005)
- Poročilo o izvajanju Okvirnega sklepa o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (2005)
- *Pobuda o priznavanju in izvrševanju prepovedi v Evropski uniji, ki izhajajo iz obsodb za spolne zlorabe otrok (2005)*
- *Predlog o odvzemu voznškega dovoljenja (preoblikovanje Konvencije iz leta 1998) (2006)*
- Poročilo o izvajanju Okvirnega sklepa z dne 22. 7. 2003 o izvrševanju sklepov o zasegu premoženja ali dokazov v EU (2006)
- Poročilo o izvajanju Okvirnega sklepa o uporabi načela vzajemnega priznavanja finančnih kazni (2006)
- *Predlog o priznavanju in izvrševanju možnih kazni in o odloženi izvršitvi (2007)*
- *Predlog, ki dopolnjuje Nalog o evropskih dokazih (2008)*

- **Približevanje**

- Zelena knjiga o sporih glede pristojnosti in prepoved ponovnega sojenja o isti stvari (*ne bis in idem*) (2005)
- Zelena knjiga o domnevni nedolžnosti (2005)
- Drugo poročilo o izvajanju Okvirnega sklepa z dne 15. 3. 2001 o položaju žrtev v kazenskem postopku (2005)
- Tretje poročilo o Okvirnem sklepu z dne 15. 3. 2001 o položaju žrtev v kazenskem postopku (2006)
- *Predlog o sporih glede pristojnosti in načelu ne bis in idem* (2006)
- Zelena knjiga o ravnanju z dokazi (2006)
- Zelena knjiga o sojenju v odsotnosti (*in absentia*) (2006)
- *Predlog o minimalnih standardih glede pridobivanja dokazov* (2007)
- *Zelena knjiga o sojenju v odsotnosti (in absentia)* (2007)
- *Predlog o približevanju sektorskih kazenskih sankcij (najpozneje do leta 2007)*

- **Drugi instrumenti na področju sodnega sodelovanja v kazenskih zadevah:**

- Priporočilo o minimalnih standardih za zajemanje in izmenjavo elektronskih dokazov (2006)
- *Predlog o namernem uničenju dokazne dokumentacije* (2007)
- *Predlog o zaščiti žrtev in sodelavcev sodišča* (2007)
- Študija o čezmejni uporabi obveščevalnih podatkov kot dokaza (2008)
- Ocenjevanje učinkovitosti specializiranih pravosodnih organov za obravnavanje preiskav zadev, povezanih z organiziranim kriminalom (2009)

- **Eurojust**

- Drugo poročilo o pravnem prenosu Sklepa Sveta z dne 28. 2. 2002 o ustanovitvi Eurojusta (2005)
- *Predlog o Eurojustu (najpozneje do 1. januarja 2008)*
- Bela knjiga o povečani zaščiti finančnih interesov Unije (do leta 2009)

4.3. Okrepljena učinkovitost sodstva in izboljšanje vzajemnega priznavanja ter učinkovit dostop do pravnega varstva v civilnih zadevah

- Zelena knjiga o dedovanju (2005)

- Zelena knjiga o koliziji zakonov in sporih o pristojnosti v zadevah, povezanih z razvezo (Rim III) (2005)
- *Predlog o koliziji glede pogodbenih obveznosti (Rim I) (2005)*
- *Predlog o majhnih zahtevkih (2005)*
- *Predlog o obveznostih glede vzdrževanja (2005)*
- Sprejetje predloga „Rim II“ o koliziji glede nepogodbenih obveznosti (2006)
- Sprejetje uredbe o nalogu za izplačilo (2006)
- Sprejetje direktive o alternativnem reševanju sporov (ADR) – posredovanje (2006)
- Zelena knjiga o premoženjskih posledicah zakonskih zvez in partnerstev (2006)
- Zelena(e) knjiga(e) o učinkovitem izvrševanju sodnih odločb (2006–2007)
- Zelena knjiga o odpravi/zmanjšanju zakonodajnih in upravnih ukrepov za prost promet dokumentov (2007)
- Zelena knjiga o vzajemnem priznavanju v zadevah, povezanih s civilnim statusom (2008)
- Zelena knjiga o minimalnih standardih za nekaj vidikov postopkovnega prava (2008)
- *Proučevanje možnosti odprave predloga ukaza za izvršitev in zakonodajnega predloga, kjer je to ustrezno (2008–2010)*
- *Vzpostavitev posebnega programa o sodnem sodelovanju v civilnih in gospodarskih zadevah (2007)*

4.4. Mednarodni pravni red

- Zaključek pogajanj v zvezi s konvencijo o izbiri foruma (2005)
- Predlog za zaključek tako imenovanih „vzporednih sporazumov“ z Dansko o „Bruslju I“ in vročanju listin (2005)
- Pogajanje o konvenciji o terorizmu v Svetu Evrope (2005)
- Aktivna udeležba Sveta Evrope in drugih mednarodnih organizacij ter forumov (G8, ZN, OECD, OVSE, FATF) v kazenskih zadevah (2005–2009)
- Proučevanje primera za dvostranske sporazume med EU s tretjimi državami o izročitvi (2005–2009)
- Proučevanje primera za dvostranske sporazume med EU s tretjimi državami o medsebojni pravni pomoči (2005–2009)

- Predlog o sklenitvi in podpisu Konvencije Sveta Evrope proti pranju denarja in financiranju terorizma v imenu ES (2005/2006)
- Pristop Skupnosti k Haaški konferenci o mednarodnem zasebnem pravu (2006)
- Predlog za sklenitev nove Luganske konvencije (2006)
- Vključitev določb o pomoči proti terorizmu v predlagano revizijo obstoječih instrumentov, ki urejajo zunanjo pomoč (2006)
- Predlog o sklenitvi Konvencije Združenih narodov proti korupciji v imenu ES (2006)
- Zaključek pogajanj v zvezi s konvencijo o obveznostih glede vzdrževanja (2007)
- Predlog o sklenitvi Protokola Združenih narodov proti nedovoljeni proizvodnji in trgovini z orožjem, njegovimi sestavnimi deli in strelivom, v imenu ES (2007)

5. ZUNANJI ODNOSI

- **Strategija o vseh zunanjih vidikih politike Unije o svobodi, varnosti in pravici, zasnovani na ukrepih, razvitih v Haaškem programu (2005)**
 - Sporočilo o zunanjih vidikih politike Unije o svobodi, varnosti in pravici (sredi leta 2005 – prispevek k strategiji).